

Paprastojo tulžio, eurazinio tetervino, didžiosios kuolingos, dryžagalvės kryklės inventORIZACIJOS rezultatai

NATURALIT

dr. Gintarė Grašytė
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
2022 12 01

Paprastasis tulžys: aktualumas

Europoje:

- IUCN 2018 m. pažeidžiamos rūšies (VU) statusas, vėliau gražinta į LC;
- ES mastu: stabilu tiek trumpuoju (2013-2018 m.), tiek ilguoju laikotarpiais.

Lietuvoje:

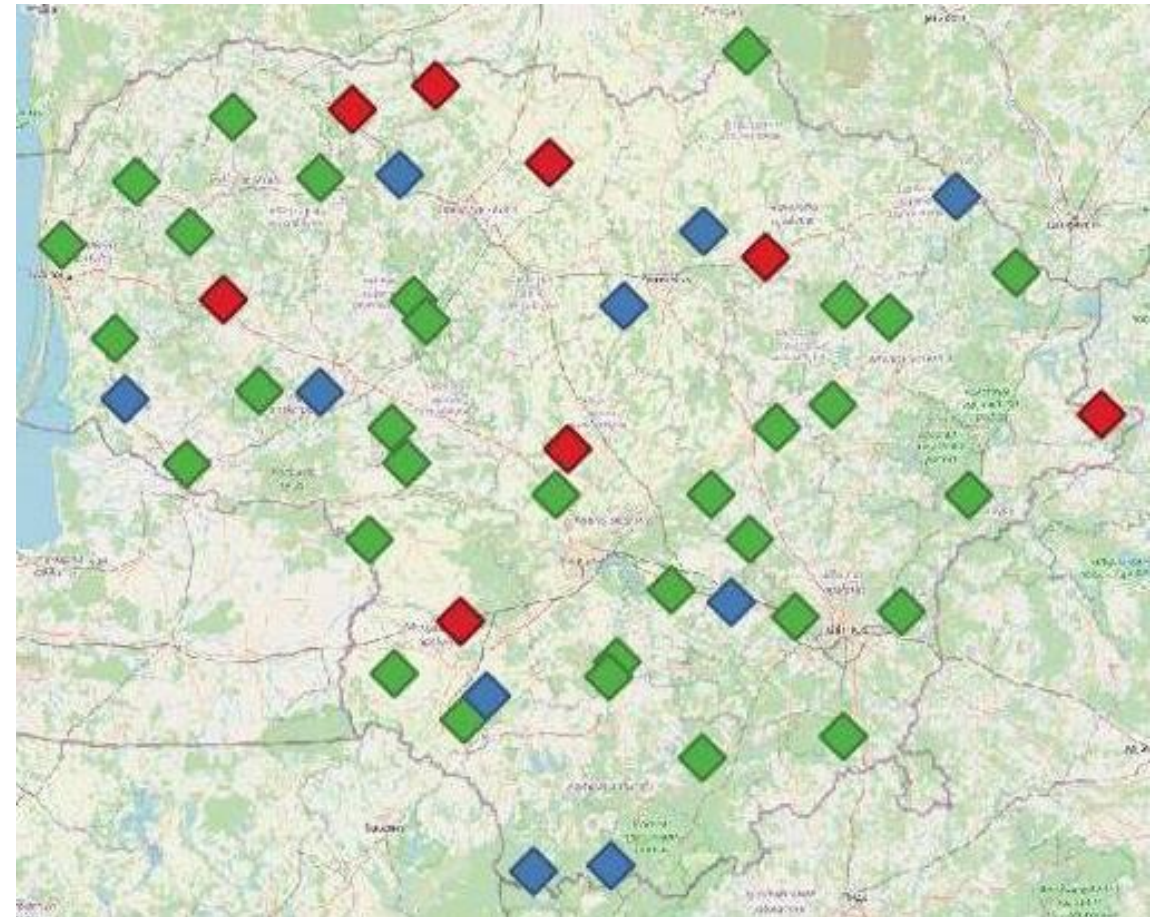
- 2018 m. (RK) vertinimu – nepakanka žinių (DD), gausos svyravimai;
- Atsiskaitymas EK:
 - 2013-2018 m. laikotarpiu – populiacija stabili,
 - 1980-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja.

Nuotr. M. Čepulio.

Paprastasis tulžys: inventORIZacija

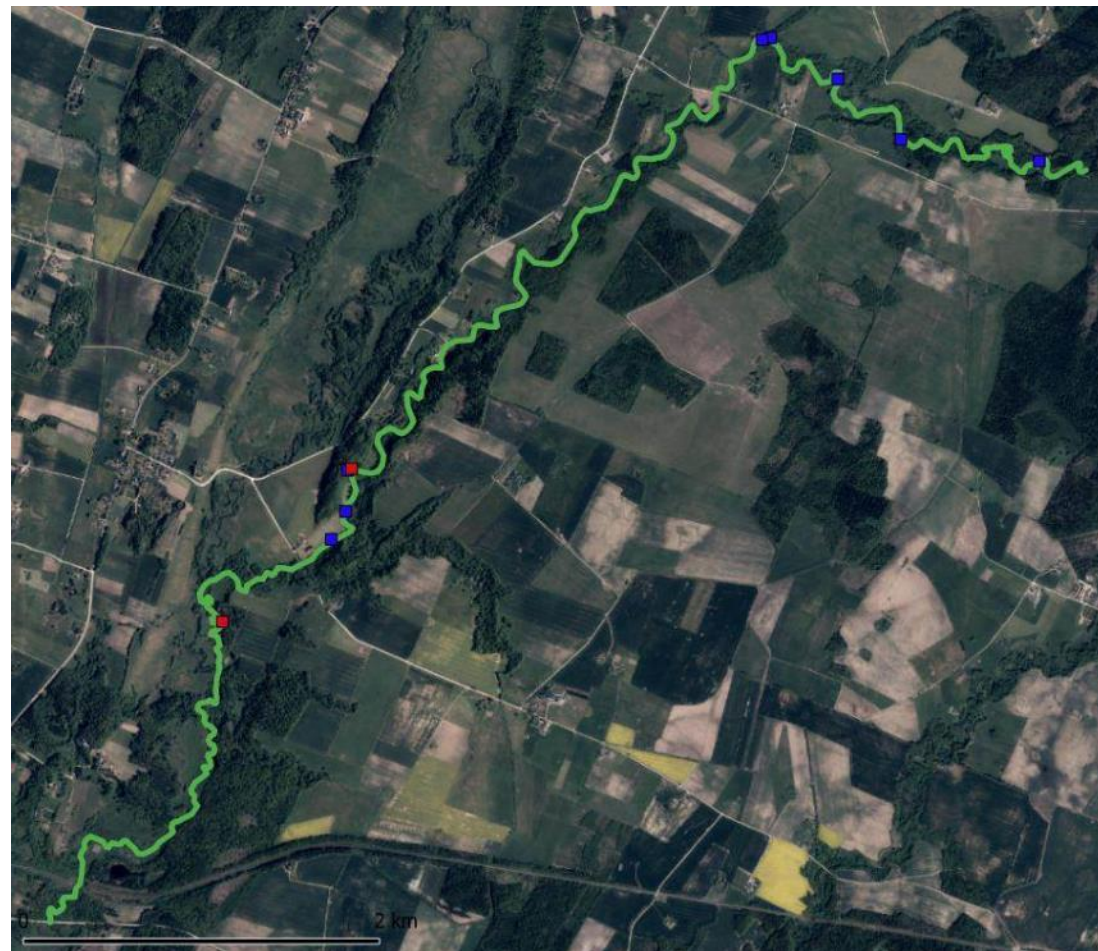
- (2018) 2019 – 2022 m.
- VAM metodika.
- 50 vandens telkinių.
- Nuplaukta/nubrista per **570 km** (vidutinis atkarpos ilgis – 11,2 km).
- Tulžiai aptikti **84 %** telkinių.
- Daugiausiai tulžių aptikta Širvintos (6-8 poros) ir Žeimenos (5-6 poros) upių atkarpose.

Žalia – aptikta, mėlyna – pavieniai ar tik veiklos požymiai, raudona - neaptikta

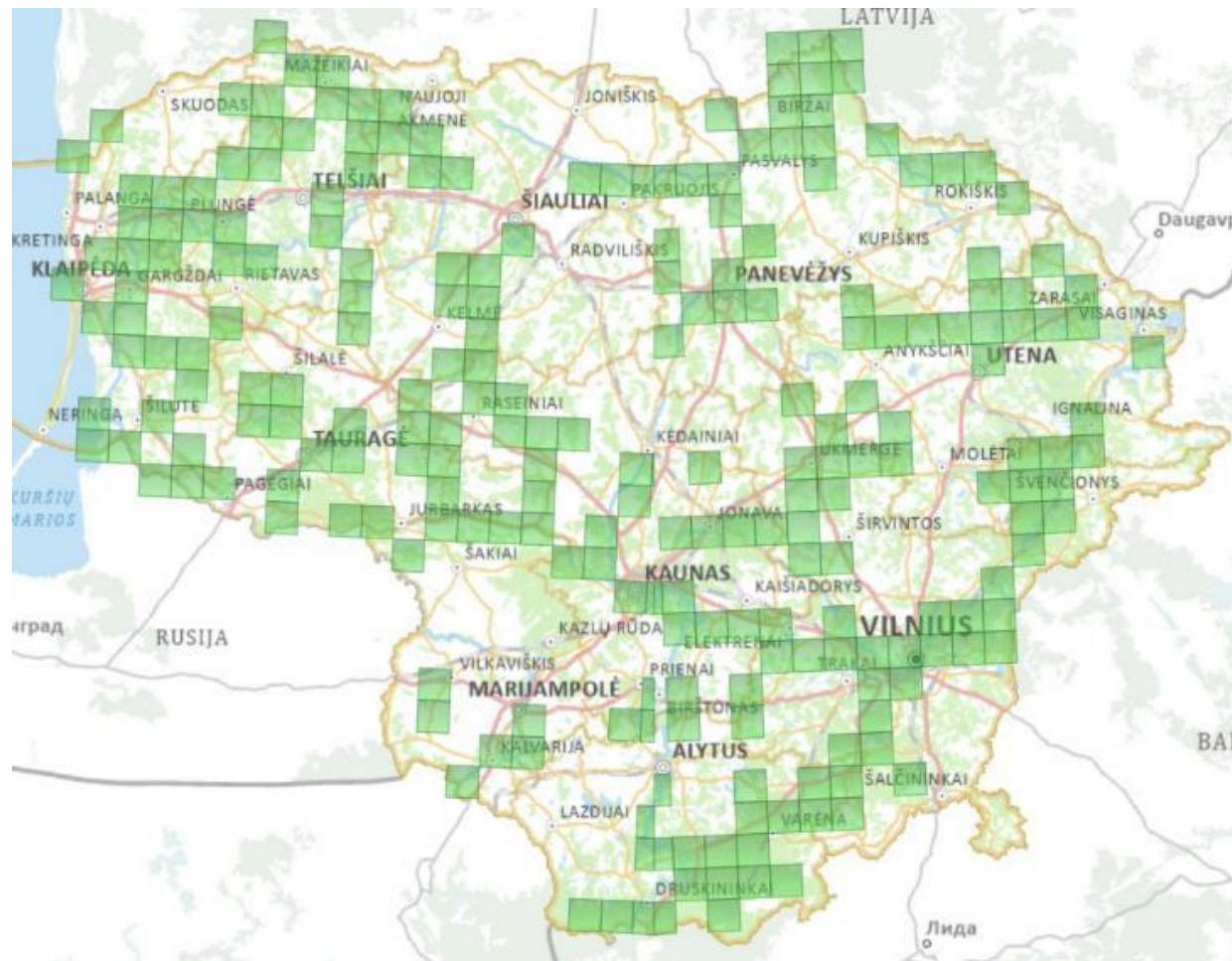
Paprastasis tulžys: rezultatai

- Tankumas – porų sk./10 km.
- Vidutinis tankumas Lietuvoje
1,8-2,6 porų/10 km.
- Didžiausias tankumas:
Siesarties, Varėnės upėse
> 4 poros/10 km.
- Mažiausias tankumas:
Nemunas, Nevėžis, Virinta
<1 pora/10 km.

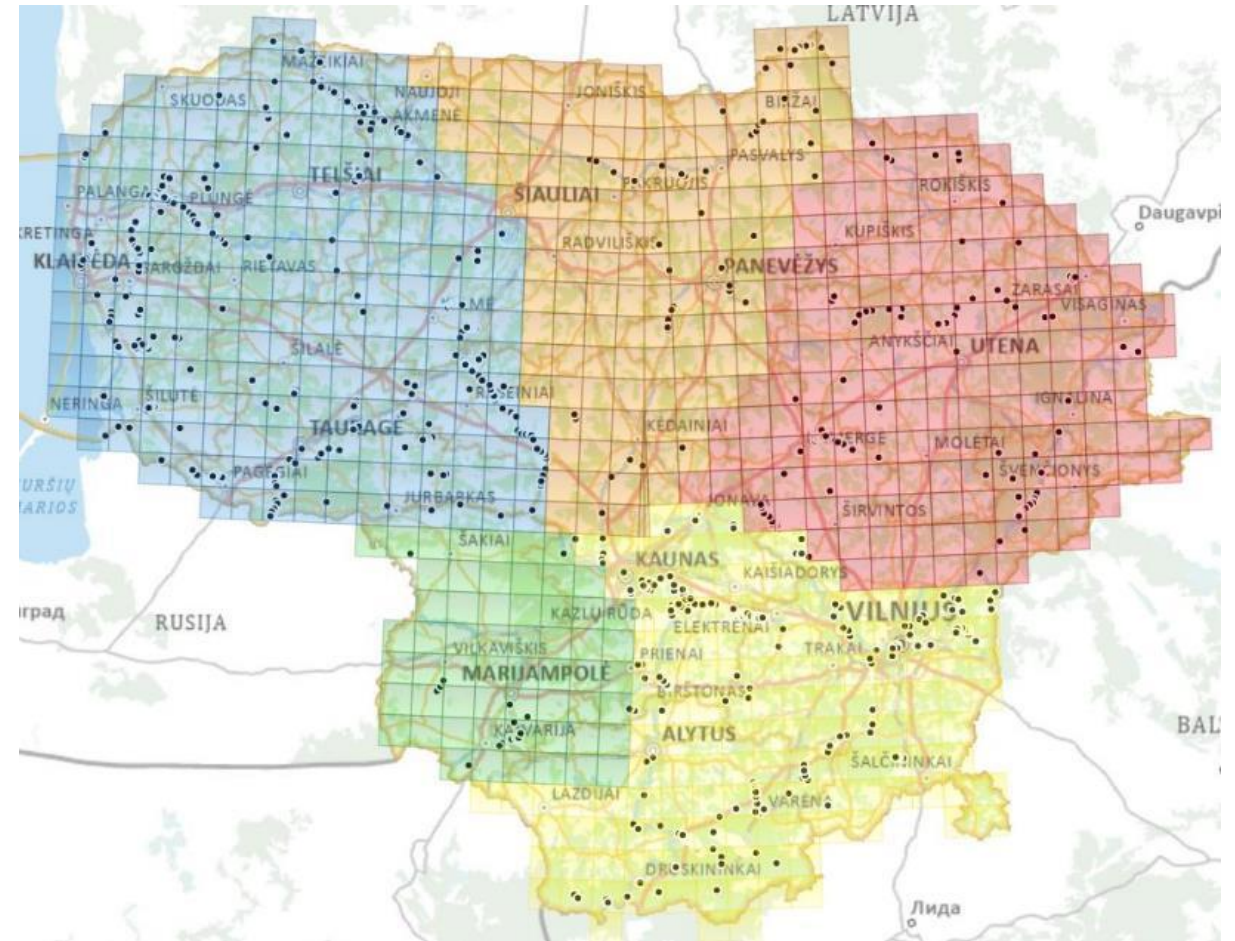
Paprastasis tulžys: paplitimas 2013-2022 m.

- Registruotas **220 kvadratų** (10 x 10 km) remiantis apibendrintais duomenimis (t.y., inventORIZacija, VAM, SRIS, Paukščių atlasas).

Paprastasis tulžys: regioniniai skirtumai (2018-2022 m.)

- Įvertinti regioniniai tankumo skirtumai (inventorizacija, VAM, SRIS).
- Poros/10 x 10 km:
 - Vakarų LT 2,8-3;
 - Pietvakarių LT 1,3-1,7;
 - Vidurio LT 1,7-2,7;
 - Pietų LT 3-3,6;
 - Rytų LT 3,2-3,4.

Paprastasis tulžys: referencinis dydis

- Inventorizacija* **600-700** porų.
- RK: **500-1000** porų (2018 m.).
- Ataskaita EK už 2013-2018 m.: **620 – 1000** porų.
- Siūlomas referencinis pop. dydis: **600-700** porų.

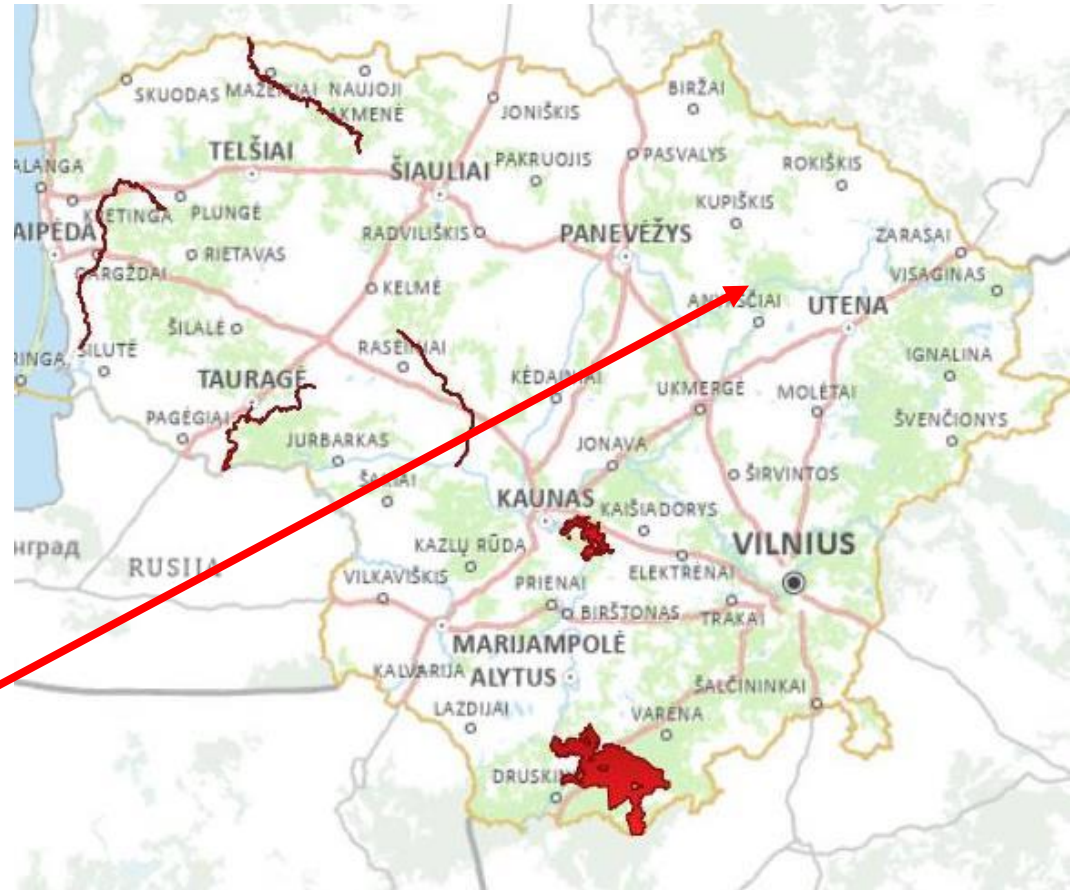
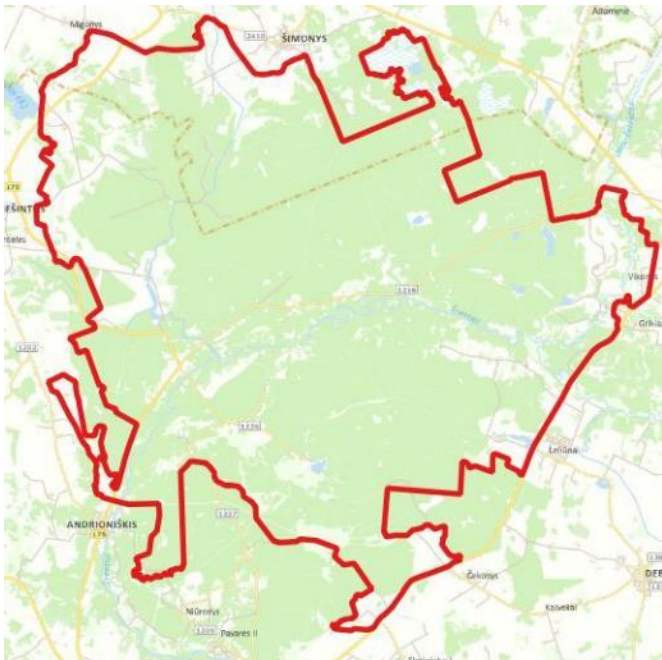

Nuotr. M. Čepulio.

*- apibendrinti inventorizacijos rezultatai kartu integruojant VAM, SRIS, Paukščių atlaso duomenis.

Paprastasis tulžys: PAST

- 6 PAST.
- Nereprezentuojama Š-ŠR Lietuva.
- + Šimonių giria?

Eurazinis tetervinas: aktualumas

Europoje:

- 1980-2004 m. Europoje populiacija sumažėjo apie 20%;
- ES mastu: mažėja tiek trumpuoju (2013-2018 m.), tiek ilguoju laikotarpiais.

Lietuvoje:

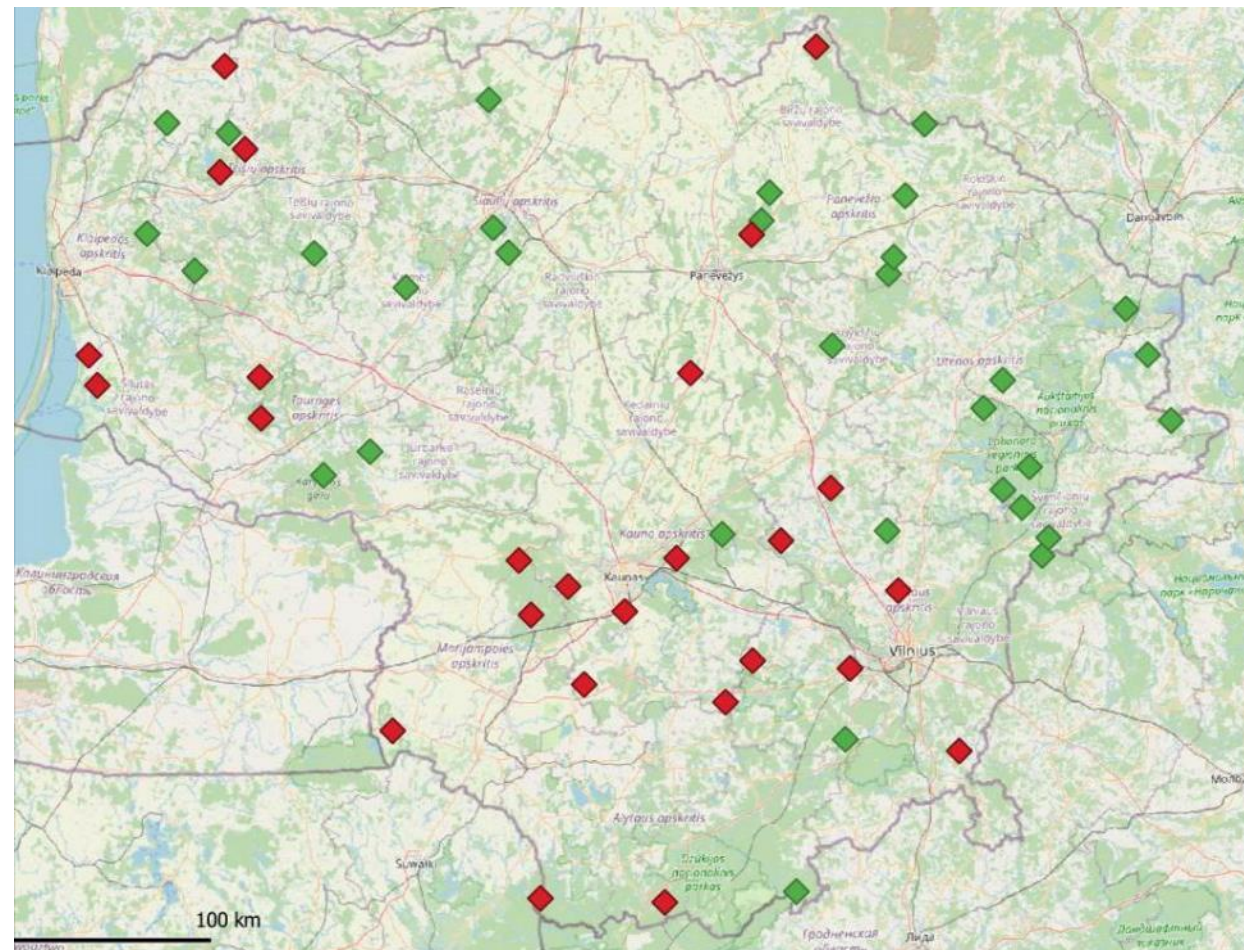
- 2018 m. (RK) vertinimu – pažeidžiama rūšis (VU), populiacija mažėja (mažėjimas iki 70 %);
- Atsiskaitymas EK:
 - 2013-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja,
 - 1980-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja.

Nuotr. M. Čepulio.

Eurazinis tetervinas: inventORIZACIJA

- (2018) 2019 – 2022 m.
- VAM metodika.
- 58 teritorijos.
- Tetervinai aptikti **55 %** teritorijų.
- **22 %** teritorijų tetervinai buvo registruoti anksčiau, bet dabar **nebeaptikti**.

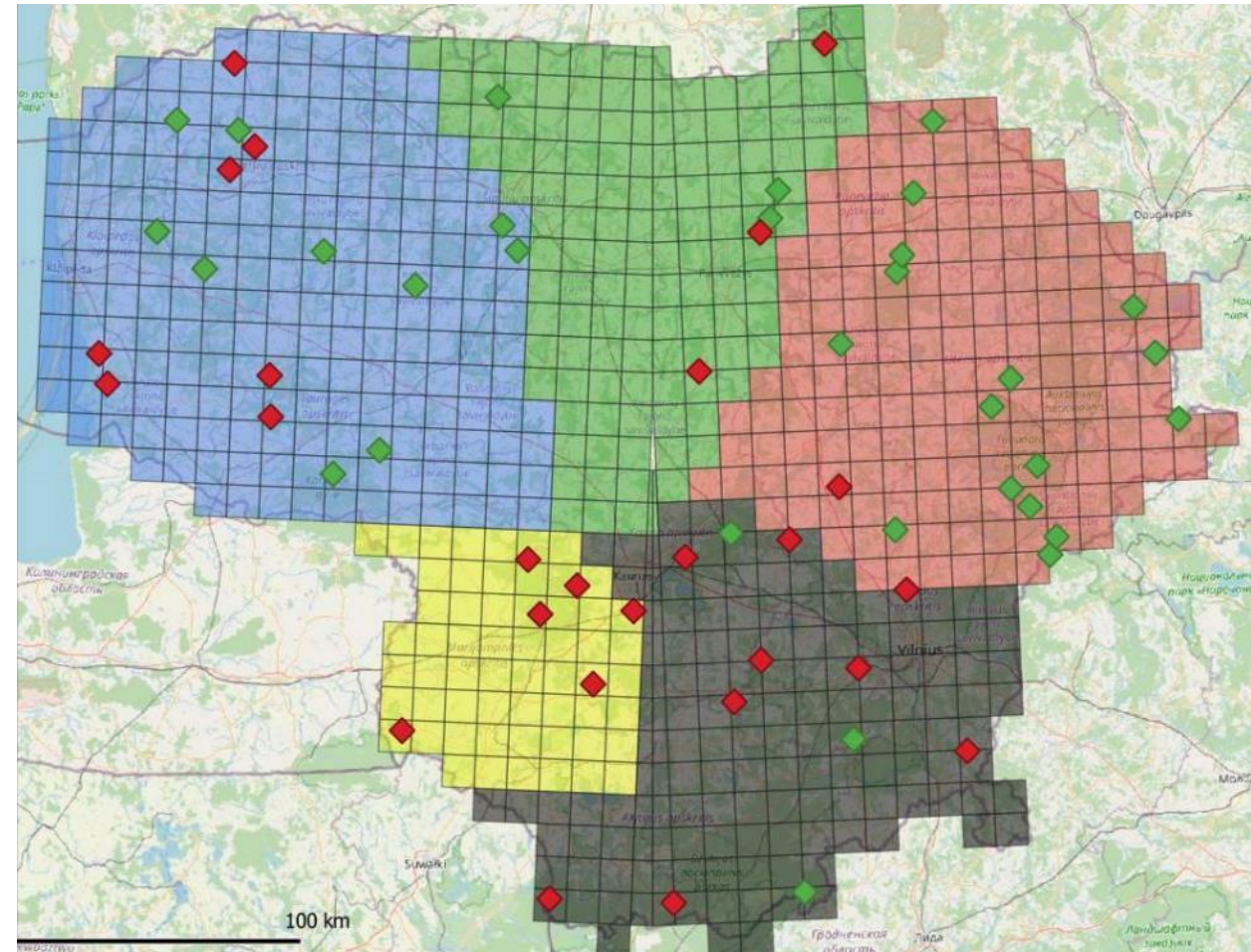

Žalia – aptikta, raudona - neaptikta

Eurazinis tetervinas: regioniniai skirtumai

Tetervinai aptikti dalyje tikrintų teritorijų:

- Rytų LT - 94%;
- Vakarų LT – 56 %;
- Vidurio LT – 50 %;
- Pietų Lietuvoje – 25 %.

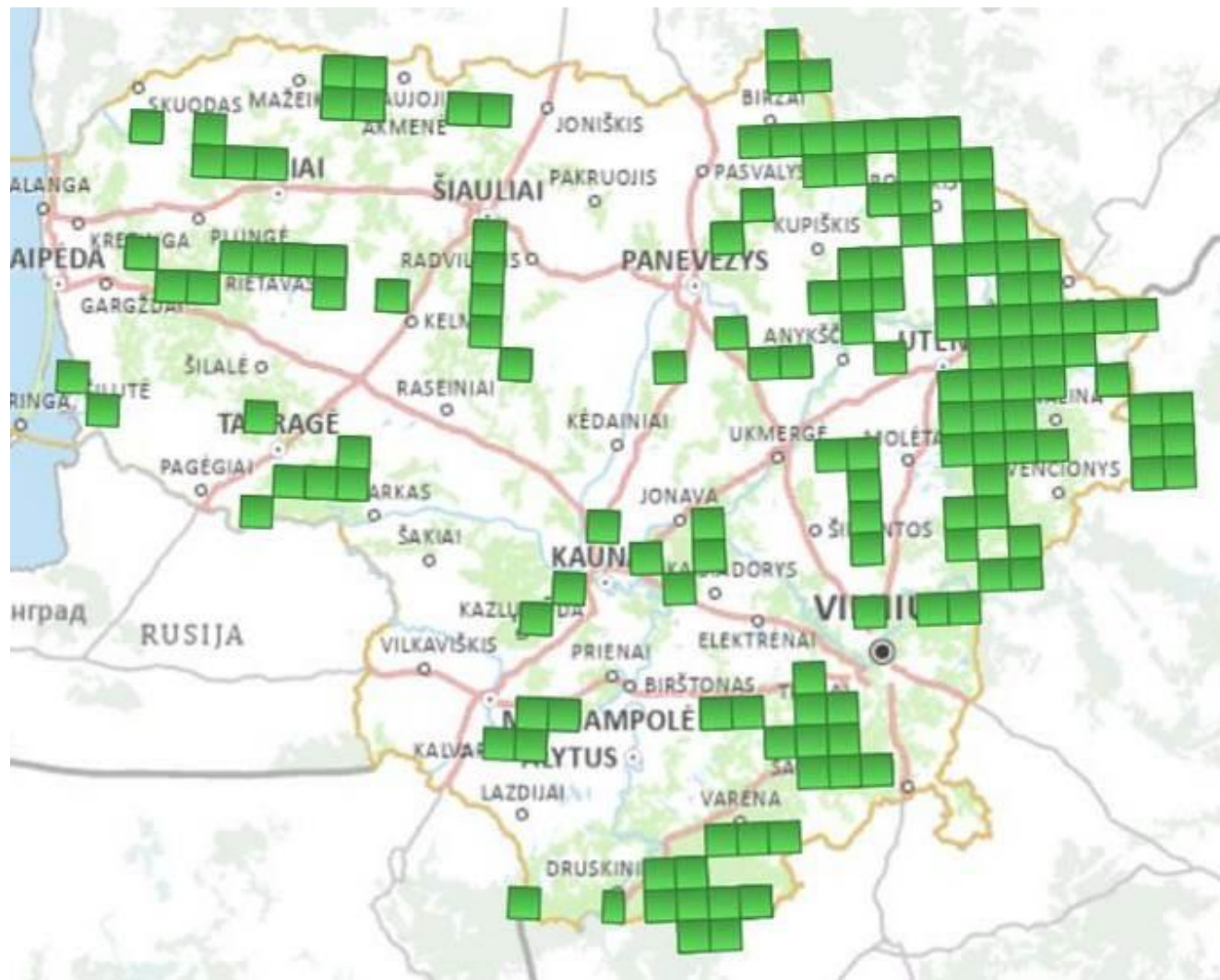
Žalia – aptikta, raudona - neaptikta

Eurazinis tetervinas: paplitimas 2013-2022 m.

➤ Registruotas **145 kvadratuose** (10 x 10 km), remiantis apibendrintais duomenimis (inventorizacija, VAM, SRIS, Paukščių atlasas).

➤ ~ **6 patinai** $\pm 1,7^*$ /10 x 10 km (tankumui skaičiuoti buvo naudojami tik inventorizacijos ir VAM 2018-2022 m. duomenys).

* $\pm 95\%$ PI

Eurazinis tetervinas: referencinis dydis

- Inventorizacijos* rezultatai: ~ **1100** patinų.
- RK: **1500-3000** patinų (2018 m.)
- Ataskaita EK už 2013-2018 m.: **1500 – 2000** patinų.
- Siūlomas referencinis pop. dydis: **1100** patinų.

*- apibendrinti inventorizacijos rezultatai kartu integruojant VAM, SRIS, Paukščių atlaso duomenis.

Nuotr. M. Čepulio.

Didžioji kuolinga: aktualumas

Europoje:

- 30-49% mažėjimas per tris kartas;
- IUCN 2018 m. pažeidžiamos rūšies (VU) statusas (pasaulinis - NT);
- ES mastu: stabilu trumpuoju (2013-2018 m.), mažėja ilguoju laikotarpiu.

Lietuvoje:

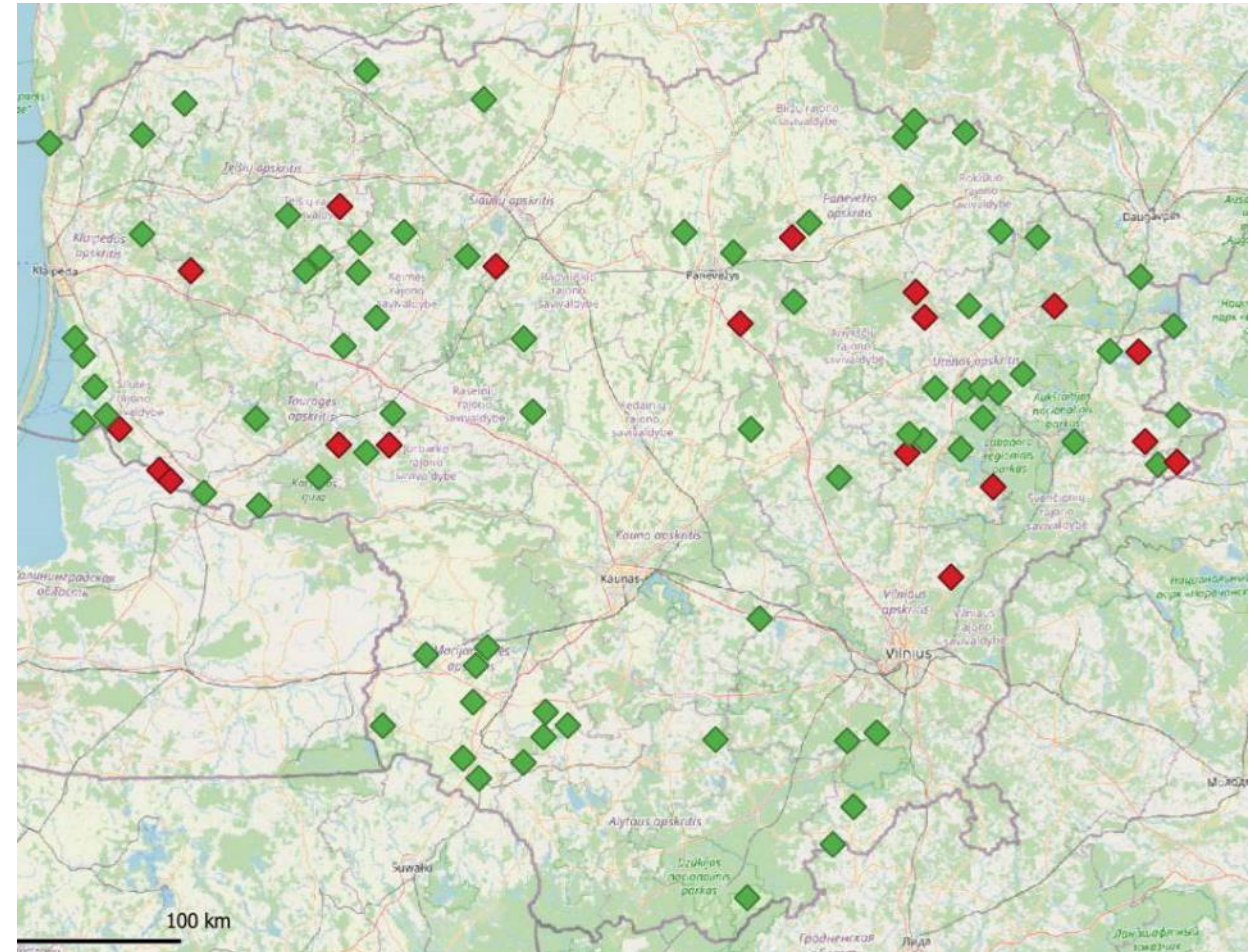
- 2017-2018 m. (RK) vertinimu – kritiškai grėsminga būklė (CR);
- Atsiskaitymas EK:
 - 2013-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja;
 - 1980-2018 m. laikotarpiu – populiacija nežinoma.

Nuotr. A. ir B. Jakštai.

Didžioji kuolinga: inventORIZacija

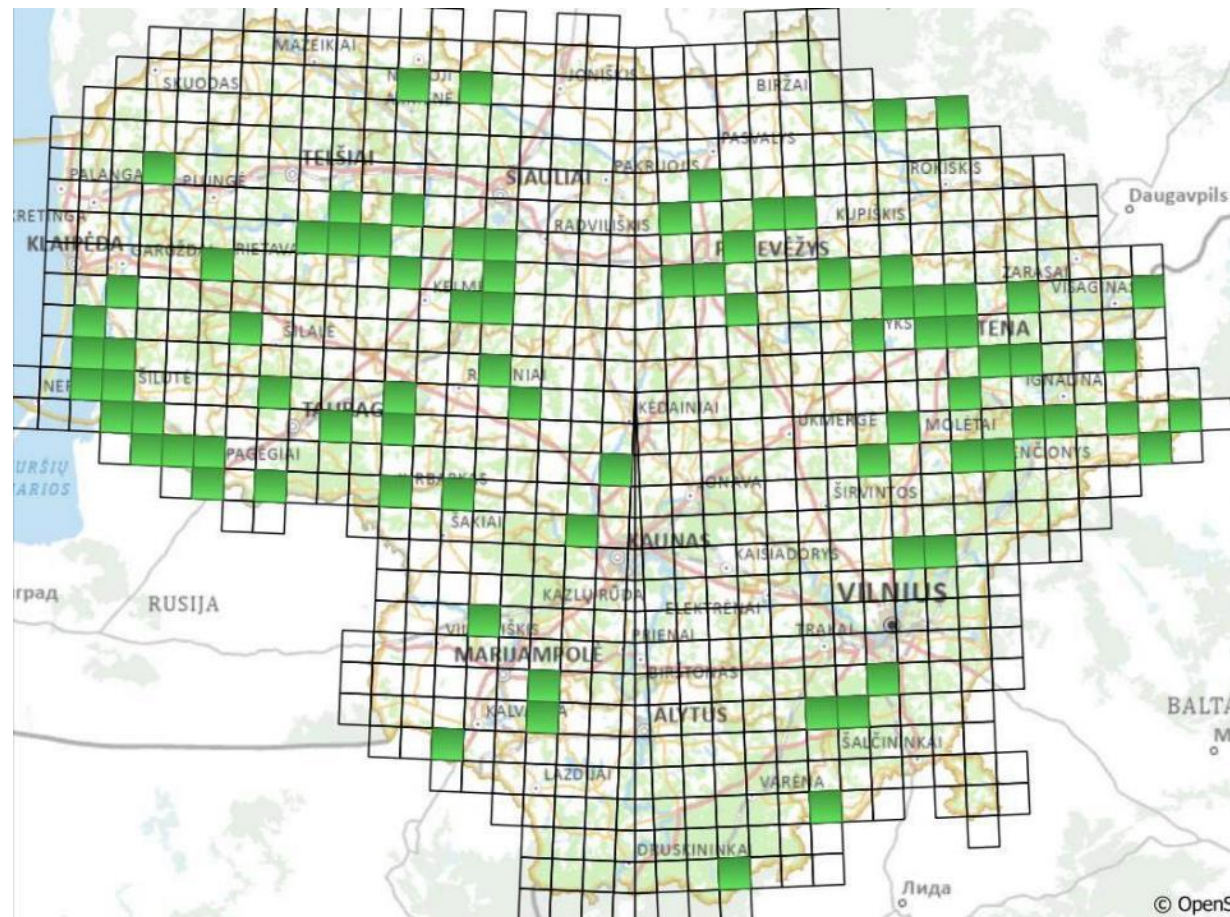
- 2018 – 2022 m.
- VAM tilvikų metodika.
- 94 teritorijos (vietoje numatytų 50-ties).
- Kuolingos aptiktos 21 % teritorijų (19 iš 94).

Žalia – neaptikta, raudona - aptikta

Didžioji kuolinga: paplitimas 2013-2022 m.

- Veisimosi metu registruota **83 kvadratuose** (10 x 10 km) apibendrinus duomenis (t.y., inventorizacija, SRIS, Paukščių atlasas).
- Tankumas – 1 pora / 10 x 10 kvadrato.

Didžioji kuolinga: referencinis dydis

- Nustatytas inventorizacijos* metu: apie **80** porų.
- RK: **50-100** porų (2018 m.)
- Ataskaita EK už 2013-2018 m.: **30 – 50** porų.
- Siūlomas referencinis pop. dydis: **80 porų.**

*- apibendrinti inventorizacijos rezultatai kartu integruojant SRIS, Paukščių atlaso duomenis.

Dryžagalvė kryklė: aktualumas

Europoje:

- IUCN 2018 m. nekeliančios susirūpinimo (LC) rūšies statusas;
- ES mastu: mažėja tiek trumpuoju (2013-2018 m.), tiek ilguoju laikotarpiais.

Lietuvoje:

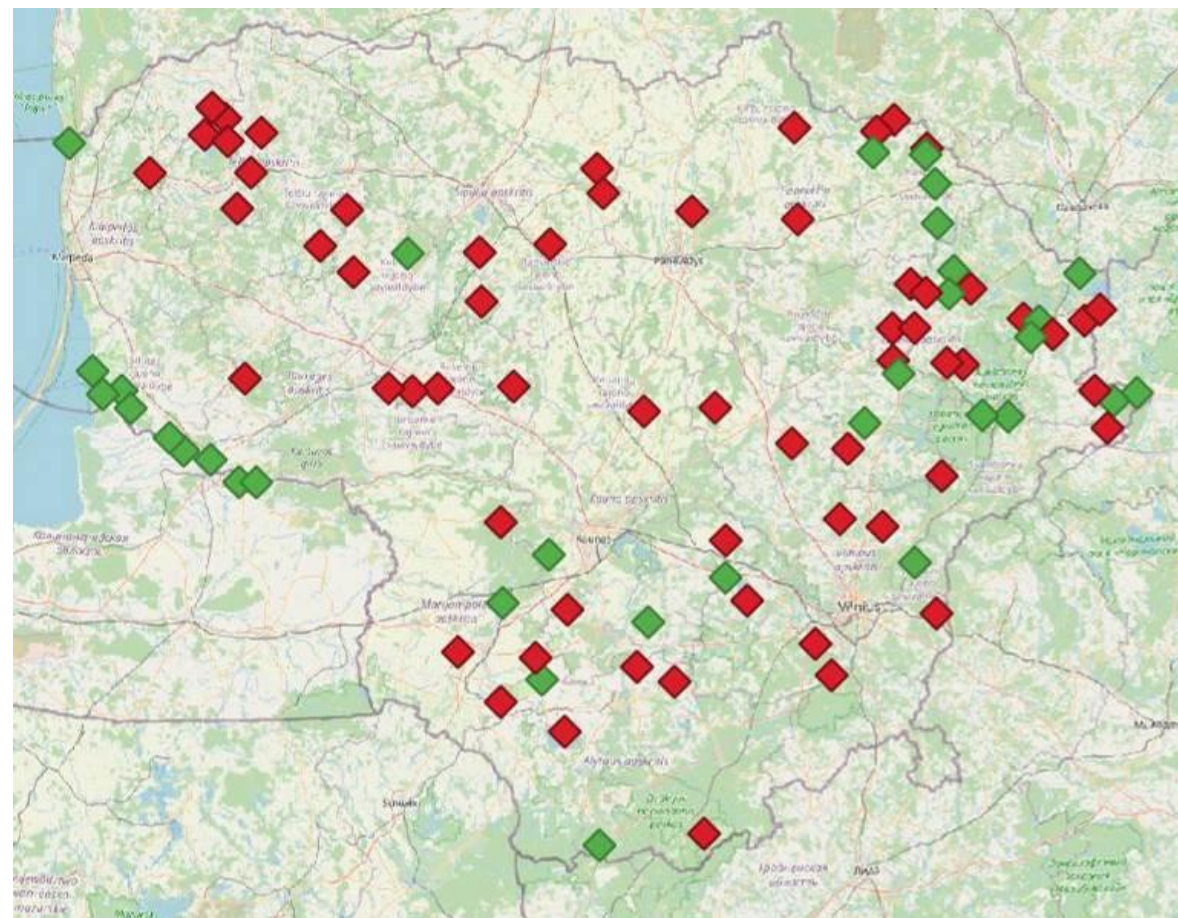
- Naujai įtraukta į RK, 2017-2018 m. vertinimu – pažeidžiama rūšis (VU);
- Atsiskaitymas EK:
 - 2013-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja;
 - 1980-2018 m. laikotarpiu – populiacija mažėja.

Nuotr. M. Čepulio.

Dryžagalvė kryklė: inventORIZacija

- 2018 – 2022 m.
- VAM ančių apskaitų metodika.
- 96 teritorijos (planuota 50).
- Dryžagalvės kryklės aptiktos 34 % teritorijų (iš 96 tirtų).

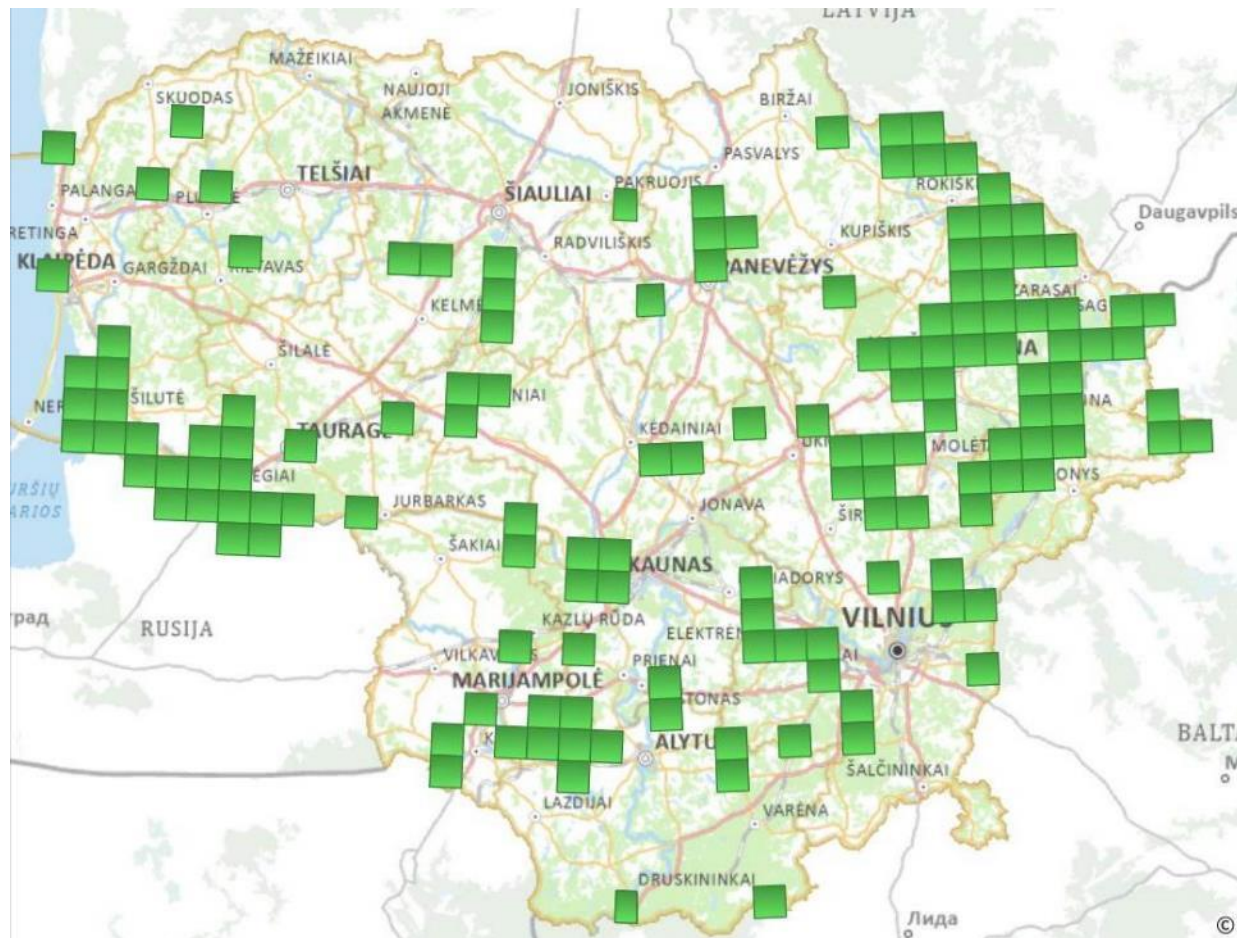

Žalia – aptikta, raudona - neaptikta

Dryžagalvė kryklė: paplitimas 2013-2022 m.

- Registruota **132 kvadratuose** (10 x 10 km) remiantis apibendrintais duomenimis (inventorizacija, SRIS, Paukščių atlasas).

- Tankumas:
 - optimaliose buveinėse – **20 porų/10 x 10 km** (16 kvadratų);
 - suboptimaliose buveinėse – **6 poros/10 x 10 km**.

Dryžagalvė kryklė: referencinis dydis

- Nustatytas inventorizacijos* metu: apie **1000** porų.
- RK: **2000-3000** porų (2018 m.)
- Ataskaita EK už 2013-2018 m.: **700 – 1000** porų.
- Siūlomas referencinis pop. dydis: **1000** porų.

*- apibendrinti inventorizacijos rezultatai kartu integruojant SRIS, Paukščių atlaso duomenis.

Ačiū už dėmesį!

gintare.grasyte@vstt.lt

Ačiū

